

klare sig, hvorvidt og hvorledes denne Anerkjendelse maa gives. Det blev i Begyndelsen af Discussionen yttrret, at der ingen Forskiel var paa, om et Troessamfund blev anerkjendt eller ikke; men det har netop senere viist sig, hvad den ærede Minister ogsaa har indrømmet, at der virkelig er stor Forskiel i saa Henseende. Der er saaledes for det Første omtalt en bestemt Afgift til Skolevæsenet, som et ikke anerkjendt Troessamfunds Medlemmer skulde yde, men som Medlemmerne af et anerkjendt ere fritagne for; dernæst er der ogsaa den Tvang paa de Medlemmer, der ikke høre til anerkjendte Troessamfund, at de ikke ligeoverfor Staten kunne indgaae noget gyldigt Ektekab, uden at de benytte sig af den borgerlige Vielse. Jeg vil ikke sige, at dette er noget Uhæderligt, men det er dog altid noget Ubehageligt, at de maae underkaste sig en saadan Vielse, der for dem ansees for ikke at have nogen Betydning. Man har jo ogsaa hørt, hvilke andre Banskkeligheder der stille sig iveien for et saadant Troessamfund, idet det er blevet berørt af en foregaaende Taler (Hammerich), at den kjøbenhavnske Skoledirection har modsat sig, at denne Menighed maa lade sine Børn undervise i en Skole, hvor Lærerne ikke ere dannede paa et Seminarium eller have studeret Theologi. Det forekommer mig ganske forunderligt at forlange, at et fremmed Troessamfund, der afviger fra Folkekirken, skal være tvunget til, naar det opretter en Skole, der at ansatte Lærere, der ere dannede i Folkekirken's Dannelsesanstalter, ja, det forekommer mig at være en Modsigelse.

Naar man dernæst vil spørge, i hvilken Form et saadant Lovforslag skulde fremkomme, kan jeg heller ikke indsee Andet, end at det vel maatte kunne fremkomme i den Form, hvori nærværende Forslag foreligger. Det er ganske vist, at der hører forskjellige Undersøgelser til, forinden Rigsdagen vil kunne gaae ind paa at vedtage en saadan Lov; men det forkommer mig, at de Undersøgelser, der med Hensyn her til ere nødvendige, eller Alt hvad der maa tages Hensyn til, ikke passende kunde stilles op i selve Udkastet, ialfald maatte Udkastet senere kunne tilføies de Bilkaar, under hvilke Anerkjendelsen blev givet; men selve Undersøgelsen af dette Spørgsmaal forekommer mig

at høre hen under Behandlingen af selve Sagen og ikke at være Noget, som man kunde fordrø meddeelt ved Udkastets Fremlæggelse; det maatte, som sagt, kunne være Gjenstand for en yderligere Drøftelse her i Salen.

Naar man under denne Behandling kritisk har gennemgaaet et Udkast til denne Menigheds Forsatning, saa forekommer det mig at være noget misligt at indlade sig paa en Undersøgelse om, hvorvidt denne Menigheds Forsatning og hele øvrige Forhold er saaledes, at den bør erholde Anerkjendelse. Jeg troer nemlig, at en Drøftelse heraf maa foregaae paa en ganske anden Maade end derved, at man under en Behandling her i Salen yttrer sig saaledes derom, ligesom jeg rigtignok ogsaa troer, at endeel af det, der her er anført mod dette Udkast til Forsatning, vilde, naar man i alle Tilfælde vilde gaae saaledes frem og indlade sig paa en saadan Prøvelse, forhindre Anerkjendelsen af et hvilket som helst Troessamfund; thi det ligger jo klart for, at Thingets Medlemmer, der høre til Folkekirken, ikke kunne erkjende Rigtigheden af det, hvori der afvises fra den i andre Troessamfunds Forsatninger. De maae jo bestandig ansee det for noget Urigtigt, der stilles op som afvigende fra Folkekirken, og skulde det være det Afgjørende, kunde altsaa intet Troessamfund anerkjendes, som ikke i Gæt og Alt var enigt med Folkekirken, men i saa Fald var der ikke noget særligt, ikke noget afvigende Troessamfund fra Folkekirken. Det forekommer mig ogsaa, at Noget af hvad der her er anført, ikke hører hen under denne Sags Behandling. Man har f. Ex. opholdt sig meget over, at dette Troessamfund ikke kunde kaldes en „Frimenighed“, idet man meente, at Folkekirken ligesaa godt kunde kaldes en Frimenighed. Jeg skal imidlertid ikke indlade mig herpaa, men kun gjøre opmærksom paa, at enhver Forening af Flere, det være sig i kirkelig eller i hvilket som helst anden Retning, maa opstille sine Love, som i visse Retninger maae være strenge og skarpe, for at kunne overholdes; men man kalder alligevel saadanne Foreninger frie, fordi de selv have vedtaget disse Regler, disse Love; naar de Paagjældende selv have vedtaget visse Love, visse Regler,